

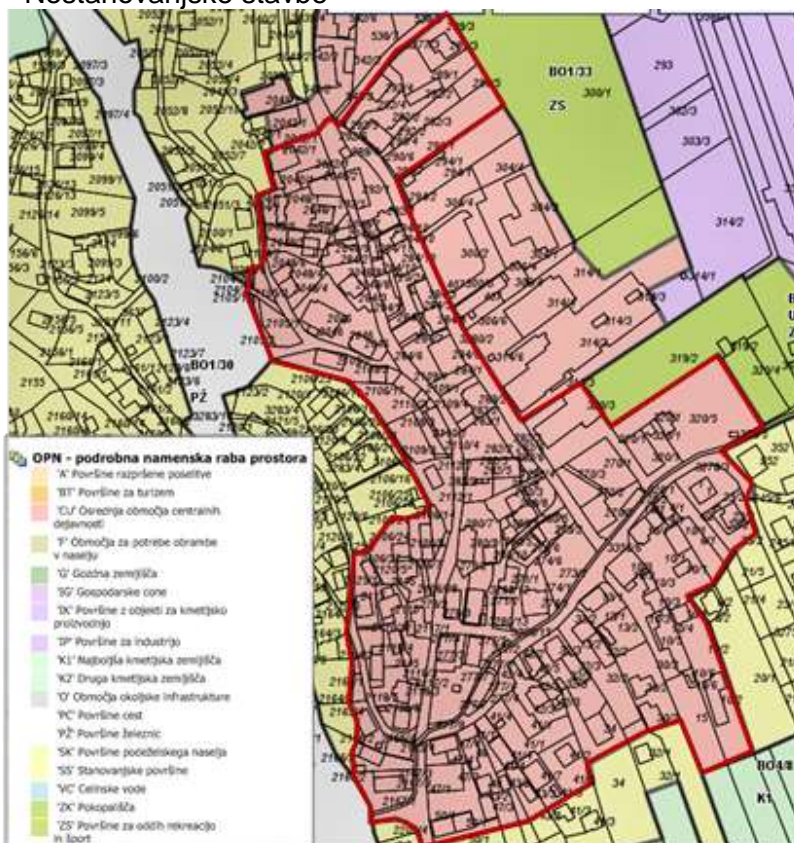
PRILOGE OBČINSKEGA PODROBNEGA PROSTORSKEGA NAČRTA

1. - Izvleček iz Občinskega prostorskega načrta Občine Borovnica (Uradni list RS, št. 52/2014 z dne 11. 7. 2014)

Celotno obravnavano območje je po Občinskem prostorskem načrtu namenjeno Osrednjim območjem centralnih dejavnosti.

V 56. členu OPN so zapisane vrste objektov glede na namen na stavbnih zemljiščih. Te vrste stavb so :

- Turistične, gostinske, hotelske stavbe, apartmaji, proizvodnje, obrtne, oskrbne, storitvene, gasilske, upravne in pisarniške stavbe, stavben namenjene izobraževanju, otroškemu varstvu, znanstveno- raziskovalnemu delu, zdravstvu, kulturi in razvedrilu, opravljanju verskih obredov, stanovanjske stavbe, večnamenske stavbe, bencinski servisi, garažne stavbe, parkirišča;
- Otroška igrišča, trgi, parki in zelenice
- Nestanovanjske stavbe

Izsek Občinskega prostorskega načrta Občine Borovnica (Uradni list RS, št. 52/2014 z dne 11. 7. 2014) Vir: PISO

Območja varovanja in omejitev, ki jih je potrebno upoštevati pri projektiranju:

- Območje naselbinske dediščine, objektov stavbne dediščine in memorialne dediščine.
- Del območja je na zaščitenem območje podtalnice.
- Vodotok Malence ima 5 metrski priobalni pas.
- Varovalni pas občinske ceste.
- Varovalni pasovi obstoječih komunalnih vodov.

2. PRIKAZ STANJA PROSTORA

Staro vaško jedro Borovnice predstavlja upravno- administrativno, izobraževalno, kulturno in socialno funkcijo za celotno občino. Ob Paplerjevi ulici so nanizani objekti Občinske uprave, kulturnega doma, knjižnice, cerkve, neposredno ob obravnavanem območju pa šola in vrtec. Vz dolž Paplerjeve ulice so tudi objekti s poslovno, gostinsko in trgovsko dejavnostjo. Značilnost območja so posamezne ohranjene domačije s kmetijsko dejavnostjo, prevladujoči pa so stanovanjski objekti – enodružinske hiše in hiše z nekaj stanovanji.

ANALIZA STANJA IN TEŽENJ V PROSTORU (izvleček)

Analiza stanja in teženj v prostoru je podrobneje predstavljena v slopu analitičnega dela KNP.

OPIS NARAVNIH IN USTVARJENIH SESTAVIN PROSTORA

2.1 Lega območja dediščine v prostoru

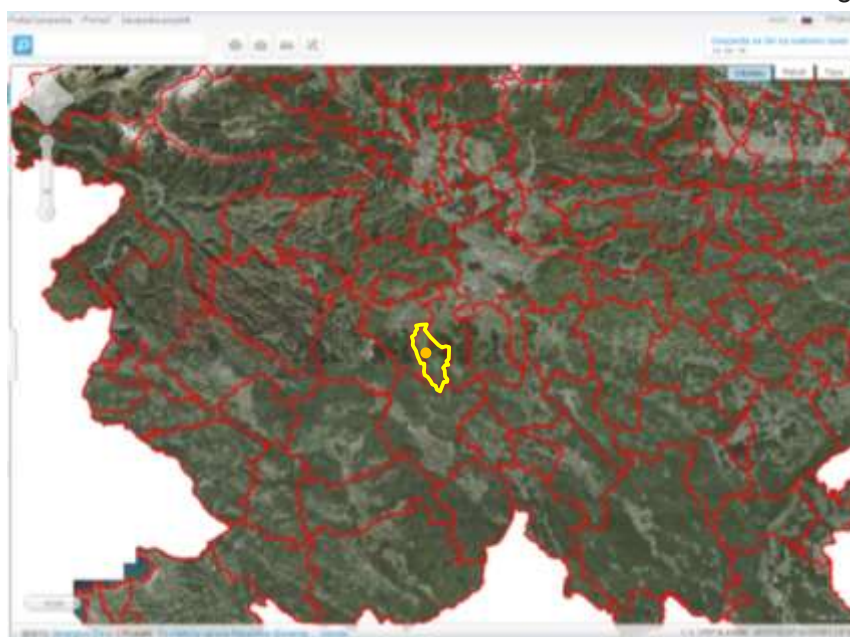

Vir: Google Maps

Borovnica leži na jugozahodnem robu Ljubljanskega barja, tam kjer prehaja široka dolina potoka Borovniščica v barjansko ravnino. Z rednimi avtobusnimi linijami je ob delavnikih večkrat dnevno povezana z Vrhniko, dvakrat dnevno pa tudi z Ljubljano. Kraj se nasploh zaradi ugodne lege in železniške proge Ljubljana - Trst/Reka/Koper hitro razvija. Nekdaj se je nad Borovnico vzpenjal tedaj največji zidani železniški viadukt v Evropi, ki pa je bil porušen med drugo svetovno vojno. Ostanek enega stebra še danes stoji sredi naselja. Tik za naseljem se pričinja kraška pokrajina. (vir: spletna stran Občine Borovnica)

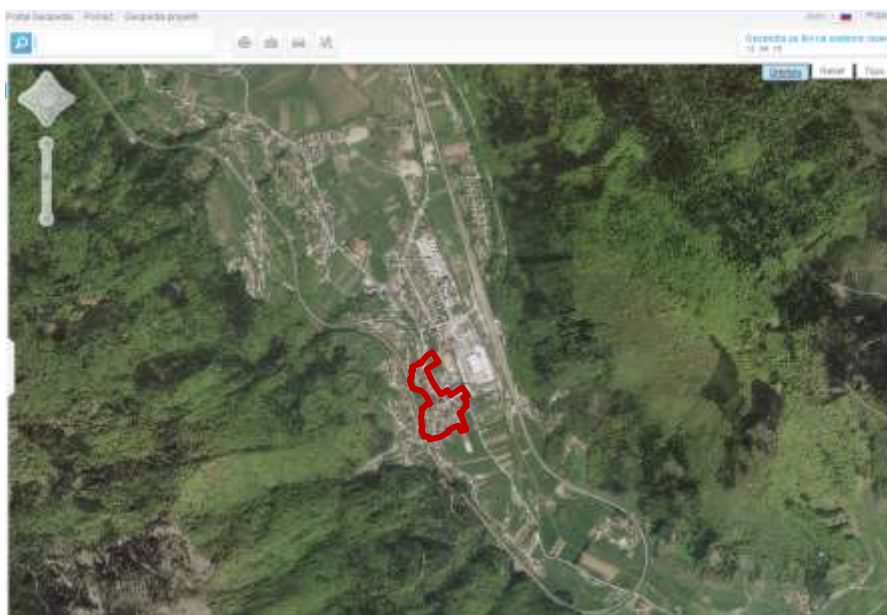
Pogled na vas

Lokacija Občine v širšem prostoru z oznako območja KNP (Geopedija)

Prikaz območja v sklopu reliefne slike širšega območja (Geopedija)

Prikaz območja KNP na zračnem posnetku (Geopedija)

Prikaz območja na topografski karti (Geopedija,
http://www.geopedia.si/#T13_x446610.5_y90329.5_s15_b4)

GEOLOŠKE RAZMERE

V osrednjem delu občine, kjer leži naselje Borovnica je Borovniščica ustvarila t.i. borovniško dolino, ki poteka v dinarski smeri. Zasuta je s kvartarnimi naplavinami (karbonatni prod, til, konglomerat, grušč, breča, tilit), proti severu pa prehaja v Ljubljansko barje, kjer prevladujeta glina in melj.

Pobočja okoliških hribov, ki so pretežno sestavljeni iz apnenca, se najprej položno, potem pa vedno bolj strmo dvigujejo nad dolino. Na vzhodu se nad dolino dviguje hrib Planina (735m), na zahodu Trebelnik (807 m), južno stran doline zapira prepadni greben Strmeča z najvišjim vrhom Krimščokom (941 m).

SEIZMIČNE LASTNOSTI

Iz karte potresne intenzitete je razvidno, da Občina Borovnica v celoti leži v pasu večje potresne nevarnosti (intenziteta VIII EMS), ki poteka po osrednjem delu Slovenije, od severozahoda proti jugu in jugovzhodu države. Karta potresne intenzitete je narejena za povratno dobo 475 let, kar ustreza 90% verjetnosti, da vrednosti na karti v 50 letih ne bodo presežene.

V primeru potresa intenzitete VIII stopnje po EMS lestvici in več bi bilo ogroženo prebivalstvo, živali, premoženje in kulturna dediščina v celotni Občini. Najbolj bi bil prizadet stari del Borovnice, to je center. Tu je namreč največ zgradb zgrajenih pred letom 1964, ko je bila uvedena protipotresna gradnja. Hujše posledice lahko pričakujemo tudi ponoči, ko večina prebivalcev spi in jih nesreča preseneti.

HIDROLOŠKE RAZMERE NA OBMOČJU

V zahodnem pobočju naselja je nekaj kraških izvirov. Vodotok Malence je nestalen, na začetku teče v odprtem jarku, skozi naselje pa je kanaliziran in prekrit. Na vzhodnem robu naselja se izlije v Borovniščico

STAVBNI FOND

Vaško jedro sestavlja več po značaju različnih sistemov. Svoj kmečki značaj je jedro ohranilo z nekaterimi domačijami, ki se še ukvarjajo s kmetijstvom. Domačije so se ohranile na zahodni in južni strani, prostorsko izjemo predstavlja domačija na Paplerjevi 1 na severovzhodnem robu, ki pa je trenutno prazna. Ohranjenih je 11 domačij. Posebno kategorijo predstavljajo majhne domačije – kajže, za katere je značilno, da so vsi deli kmetije združeni v enem skromnem poslopju, okoli pa je le malo zemlje. Zabeležili smo štiri primere kajž, vse pa so ohranjene na zahodnem robu ob bregu. Otok med Zalarjevo in Paplerjevo ima poseben značaj, domačije so se po izgubi kmetijskega zaledja prestrukturirale v poslovno-stanovanjske. Hiše so zgostili ob obeh cestah, da danes tvorijo ulične nize. Postavljene prečno ali vzdolžno s cesto. Drugo območje, kjer stavbe tvorijo ulične nize, je ob Rimski cesti. Južna stran ceste ima stavbe nanizane v ulične nize, v njih sodelujejo tudi stanovanjske hiše domačij. Tudi povezovalna pot med Zalarjevo – Rimsko – Paplerjevo, delno povozna in delno kot pešpot, tvori ulične nize na obeh straneh poti. Struktura uličnih nizov in domačij je na nekaterih mestih razpadla v mrežo samostoječih stanovanjskih objektov, predvsem na jugozahodnem in južnem delu vaškega jedra.

Leta 1993 je bil ulični niz na južni strani Rimske ceste še bolj izrazit, foto Nuša Boh Pečnik (Fister, 1993: 111). Danes je niz žal okrnjen, saj so staro hišo na Rimski 18 porušili, novo pa umaknili v notranjost parcele.

Stavbe, ki izstopajo, so cerkev kot dominanta, kapelice kot lokalne orientacijske točke v prostoru in trije stanovanjski objekti, ki izstopajo zaradi svojega volumna, pozicije, oblikovanja in zgodovinskega pomena: župnišče (Rimska 35), Cukalova štala (Zalarjeva 21) in Boršnikova-Košutova domačija (Paplerjeva 26). Po volumnu izstopata še dve družbeno pomembni stavbi: mežnarija-vrtec-knjižnica (Paplerjeva 23) in stara pošta-HUD Karel Barjanski (Rimska 28), v njuni osi pa se nadaljuje stavba Mladinskega kulturnega društva Arterija in razpotegnjena stavba prosvetnega doma-kina, ki je trenutno brez funkcije.

Višinski gabariti

Stavbno tkivo vaškega jedra je relativno nizkih gabaritov, prevladujejo enonadstropne stavbe (P+1, P+1+M), skoraj enako številčne pa so pritlične stavbe (P, P+M). Višjih stavb z izjemo ene stanovanjske hiše na južnem robu in cerkve z zvonikom ni. Podstrešja so večinoma izrabljena, nekatera imajo tudi do meter visoke kolenčne zidove, kar proporce sicer pritlične ali enonastropne stavbe spremeni. Zgodovinsko gledano so bile stavbe v preteklosti večinoma pritlične, le imenitnejše so imela nadstropja, zato si lahko predstavljamo, koliko bolj je izstopala takrat npr. cerkev. Intenzivnejše prezidovanje stavb v nadstropja je potekalo od konca 19. stoletja dalje, intenzivneje pa v 20. stoletju (ZAL, Gradbena dovoljenja).

Značilni višinski gabariti v vaškem jedru Borovnice je med pritlično in enonadstropno stavbo, večina ima izkoriščeno podstrešje: 1 – pritlična hiša, 2 – pritlična z višjim kolenčnim zidom, 3 – vrhkletna stavba ima na ulično stran dve nadstropji, klet in pritličje, 4 – enonadstropna stavba.

Varovana kulturna dediščina

Obravnavano območje kulturne dediščine se širše varuje tudi kot kulturna krajina Ljubljansko barje in predstavlja njen rob. Enota Ljubljana – kulturna krajina Ljubljansko barje je zavarovana kot krajinski park od leta 2008 (Uredba o Krajinskem parku Ljubljansko barje, 2008). Sestavlja jo barjanska ravnica ter hribovito obrobje, kamor sodi tudi predel Borovnice z okolico. Barje napajajo vode iz kraškega (Borovniščica s pritoki) in nekraškega zaledja (Šmid Hribar, 2016). Gre za širše zavarovano območje – krajinski park V. kategorije po IUCN, Svetovni zvezi za varstvo narave (2 ekološko pomembni območji, območje Nature 2000. Predstavlja posebno območje varstva za 25 vrst ptic na

podlagi evropske direktive o pticah. Izjemno je zaradi velikega števila naravnih vrednot (59), naravnih spomenikov (9), naravnih rezervatov (6) in prisotnosti velikega števila ogroženih in mednarodno varovanih prstoživečih rastlinskih (1) in živalskih vrst (27), njihovih habitatov in habitatnih tipov (7) ter kot območje številnih kulturnih vrednot in mozaične krajine, ki je rezultat dolgotrajnega sožitja človeka z naravo (JZ Krajinski park Ljubljansko barje). Kulturna krajina v Borovnici obsega borovniški vršaj in pobočja Loške in Rakitniške planote. Varuje se tradicionalne oblike bivanja in pridelovanja, vidno izpostavljene poselitvene vzorce in izstopajočo stavbno dediščino, vrednote naravne krajinske zgradbe, doživljajske vrednote in topografsko razločljivost (Pirnat, 2008).

INFRASTRUKTURA

Prometna infrastruktura

V Borovnici poteka ves promet dvosmerno kljub nekaterim zelo ozkim ulicam oz. zelo ozkih odsekih nekaterih cest. Kljub neustrezni širini in profilu je na večini prometnih površin dovoljena največja hitrost 50 km/h, kar je pogojeno s tem, da na številnih stranskih ulicah in cestah zaradi ozkega in ovinkastega cestišča tako ali tako ni mogoče normalno voziti hitreje kot 30 km/h in se tako smatra, da hitrosti ni potrebno urejati s prometnim režimom, deloma pa s tem, da nekatere ceste služijo kot glavna ali edina povezava med zaselki v zgornjem delu Borovniške doline ter regionalno cesto Vrhnika-Borovnica-Podpeč. Omejitev hitrosti na manj kot 50 km/h je nesprejemljiva za del voznikov, ki se iz teh naselij in zgornjega dela Borovnice vozijo na delo v Ljubljano in na Vrhniko, čeprav so ceste skozi naselje ozke, vijugaste in nepregledne ter večinoma brez pločnikov. Na nekaterih najbolj nevarnih mestih so postavljene grbine za zmanjševanje hitrosti vozil. V občini Borovnica ni semaforiziranih križišč niti krožišč.

V naselju je nekaj krajših in med sabo nepovezanih poti, ki bi jih lahko obravnavali kot pešpoti. Takšni sta npr. pot ob športnem igrišču do vhoda v osnovno šolo, ki pa se žal deloma uporablja kot dostop do parkirišča ob osnovni šoli za telovadnico ter pot, ki vodi skozi pokopališče in povezuje Rimsko cesto s cesto ob Borovniščici. V kategorijo varnih poti za pešce bi lahko šteli tudi povezovalno pot med križiščem Paplerjeve ulice in Zalarjeve ceste ter Molkovim trgom, ki sicer služi tudi kot dovozna cesta do redkih stanovanjskih hiš na tem območju. Skupaj z že omenjeno potjo ob športnem igrišču v središču Borovnice je del varne šolske poti, ki vodi od starega in novega blokovskega naselja na SV Borovnice do osnovne šole, ki se nahaja v središču naselja. Na večini osrednje, Paplerjeve ulice v jedru Borovnice je sicer pločnik na obeh straneh vozišča, vendar na nobeni strani ne poteka po celi ulici.

Parkiranje na Molkovem trgu pri pošti in trgovini Mercator ter nasproti gostišča Godec je časovno omejeno, pred vrtcem pa je v enem delu časovno omejeno, v drugem pa ne. Ob šoli je večje parkirišče s časovno neomejenim režimom parkiranja, do katerega pa edini dovoz poteka po delu varne šolske poti, na kateri promet z motornimi vozili sicer ni dovoljen. Zaradi pomanjkanja parkirnih mest v starem vaškem jedru se kot javno parkirišče uporablja tudi parkirišče ob cerkvi, ki je zasebno parkirišče, kar pa zaenkrat ne povzroča večjih konfliktov, saj se uporabniki, ki se ne udeležujejo verskih obredov, izogibajo parkiranju v času, ko v cerkvi potekajo verski obredi.

Pri OŠ dr. Ivana Korošca je nekaj stoyal za kolesa, vendar bi šola potrebovala pokrito kolesarnico. Pred trgovskimi in gostinskimi lokali, knjižnico in občinsko stavbo stoyal bodisi ni bodisi jih je premalo ali so neustrezna.

- Kategorizacija občinskih cest**
- 'JP' - javna pot
 - 'LC' - lokalna cesta
 - 'LK' - lokalna krajevna cesta
 - 'LZ' - lokalna zbirna cesta
- Kategorizacija občinskih cest**
- UL - Ulice**
- KO - Katastrske občine
 - OB - Občine
 - Zunanji obris Slovenije

(IObčina)

Javna razsvetljava:

- Svetilke
- Svetilke
- Svetilke
- Prižigališče
- Prižigališče
- Prižigališče
- UL - Ulice
- KO - Katastrske občine
- OB - Občine
- Zunanji obris Slovenije

(IObčina)

Komunalna infrastruktura

- Ekološki otoki
- Vodooskrbna cev
- Vodooskrbni priključek
- Kanalizacijski priključek
- Kanalizacijski odsek
- 'FE'
- 'FE PTV'
- 'FE TV'
- 'MS'
- 'MT'
- 'NEZ'
- 'OPU.'
- 'ZC'
- ni podatka

OCENA DOSEDANJEGA RAZVOJA V PROSTORU, POLOŽAJ IN VLOGA OBRAVNAVANEGA OBMOČJA V ŠIRŠEM PROSTORU

Med izrazito pozitivne elemente območja naselbinske dediščine lahko štejemo posamezne objekte (sakralne in profane stavbe), od katerih so nekateri varovani kot stavbna dediščina. V območju so tudi objekti, ki niso zavarovani, vendar imajo poudarjene dediščinske lastnosti, kar je podrobneje opisano in prikazano v nadaljevanju. Veliko fasad je degradiranih zaradi neprimernih elementov, kot so klima naprave, izraziti barvni poudarki ali celotne fasade, neprimerno stavbno pohištvo, številne table na fasadi in podobno. Uporaba takih elementov povzroča degradiranost in zmanjšuje vizualno vrednost območja celotne naselbinske dediščine.

Kmetijske površine - sadovnjaki, ostanek obširne kulturne krajine, ki obdajajo naselje poudarjajo prvotni značaj vasi. Novejša gradnja prav na teh zelenih površinah negativno vpliva tako na prostorsko zasnovo naselja, kot tudi funkcioniranje novih objektov zaradi problema dovozov preko sosednjih funkcionalnih zemljišč.

Odrpte površine v vaškem jedru so pretežno namenjene parkiranju, vodotok, ki preči naselje je kanaliziran in prekrit.

ANALIZA RAZVOJNIH MOŽNOSTI

Primerjalne prednosti:

- Razvita in raznovrstna dejavnost na področju ljubiteljske kulture, ki je deloma usmerjena na ohranjanje nesnovne kulturne dediščine in tradicionalne zvrsti kulture, deloma pa k preseganju mej med občinami, oblikami in zvrstmi kulture ter javnimi zavodi in neodvisno kulturno produkcijo.
- Porast števila prebivalcev in mladih družin oz. novih priseljencev s potrebami po urbani kulturni infrastrukturi in ponudbi ter željo po vključevanju v kulturno življenje v občini.
- Sobivanje urbane in podeželske kulture kot priložnost za njuno medsebojno oplajanje.
- Odsotnost tradicionalnih javnih zavodov na področju kulture.

- Potencial številnih primernih lokacij za kulturne dogodke na prostem.
- Zgodovinska zapuščina Marje Boršnik, »prve dame slovenske slavistike« in pripravljenost njene družine za tvorno sodelovanje pri predstavitvi in interpretaciji njene zapuščine, ter zapuščine Frana Ramovša, Danila Majarona, Staneta Suhadolnika, Frana Paplerja in drugih mož in žena, ki so pustili sledi v slovenski slavistiki, literaturi, literarni zgodovini ter na ostalih področjih kulture in znanosti.
- Stavbna dediščina pomembnega kulturno – tehniškega izročila, ki potrebuje prenovo in nove funkcije.
- Lokalna stavbna dediščina, ki jo je mogoče prenoviti z nizkimi stroški po modelu »šole prenove«.
- Raziskana nesnovna kulturna dediščina povezana z gradnjo železniške proge in obratovanjem železniškega prometa.

Priložnosti:

- Povezovanja kulture in turizma v občini. Povezave med turizmom in kulturo so mogoče in potrebne tako pri vzpostavitvi in nadgradnji turistične obiskovalske infrastrukture kot tudi na področjih predstavitve in interpretacije kulturne dediščine. Prav tako tudi na področju interpretacije krajine, ekosistemov n naravnih vrednot, saj je interpretacija pravzaprav kultura »prevajanja« razlage naravnih pojavov in zakonitosti v različnim ciljnim laičnim skupinam razumljiv jezik oz. govor. Kulturni in naravovarstveni turizem sta s pomočjo izboljšanja obiskovalske, predstavitvene in interpretacijske infrastrukture tudi priložnost za razvoj in profesionalizacijo kulture v občini.
- preнове stavbne dediščine za zagotavljanja primernih prostorov za kulturne dejavnosti v občini kot priložnost za nove koncepte, tehnologije in modele upravljanja, ki preprečujejo da se na ramena občinskega proračuna zgrne breme vzdrževanja obnovljenih stavb brez prave vsebine, obiskovalcev in prihodkov.
- Zahteve po kompleksni uporabi sodobnih informacijsko-komunikacijskih tehnologij ter novih delovnih mestih, ki kombinirajo znanja s področja organizacije, promocije in vodenja turističnih obiskov ter interpretacije kulturne dediščine, njenega upravljanja in vzdrževanja. Za to bo potrebno ustvariti in izkoristiti
- Prenova starega vaškega jedra Borovnice kot priložnosti za vzpostavitev javnega prostora za druženje in izvedbo različnih prireditev na prostem.

Strateški pristop:

Osnovni strateški pristop pri razvoju kulture je organiziranje, usposabljanje in mobiliziranje lokalnih deležnikov v sodelovanju s strokovnjaki, povezovanje kulture, podjetništva in turizma, medgeneracijsko sodelovanje ter medkulturni dialog. Oblikovati, povezati in multimedijsko predstaviti je potrebno zgodbe »železnice«, »Marje Boršnik«, »naravnih vrednot in lepote barja z zaledjem« z zgodbami, praksami in izdelki lokalnega ekološkimi kmetovanja, sadjarstva, čebelarjenja in hortikulture. Na področju muzejskih dejavnosti se je potrebno opreti na koncept »eko-muzeja« kot celovite večdimenzionalne in multi-medijske predstavitve snovne (stavbne, tehnične, arheološke) in nesnovne (zgodbe, običaji, pisna, likovna in foto gradiva) dediščine v tesni povezavi s siceršnjim kulturnim dogajanjem ter razvojem turizma in eko-kmetijstva. Pri prenovi lokalno pomembne stavbne dediščine pa na koncept »šole prenove« kot modela od spodaj navzgor spodbujenega projekta sodelovanja med lokalnim prebivalstvom, konzervatorskimi centri, fakultetami in srednjimi šolami s področja gradbeništva in lesarstva. Krepitev zmogljivosti za kakovostno predstavitev in interpretacijo krajevnih naravnih in kulturnih dediščin bo nudila tudi boljše možnosti za seznanjanje priseljencev z naravno in kulturno dediščino kraja ter njihovo vključitev v razvoj kulture v kraju. To bo prispevalo k oblikovanju skupne pripadnosti kraju in prostoru ob upoštevanju medsebojnih razlik v vrednotah in življenjskih

stilih, kar je v sodobni družbi izrednega pomena za njeno integracijo in preprečevanje družbenih anomalij.

Ključne dejavnosti:

1. Dolgoročna rešitev problema primernih prostorov za knjižnico na osnovi samostojne iniciative občine oz. tudi v primeru, če primernih prostorov ne bo mogoče zagotoviti ob izgradnji večjega poslovno-trgovskega centra v občini.
2. Izgradnja večnamenskega prostora, ki bo lahko služil tudi kot prostor za različne kulturne prireditve z 20 do 70 obiskovalci.
3. Obnova kulturno-tehniške dediščine z nadgradnjo obstoječih zasnov v smislu novih muzejskih praks, ki temeljijo na uporabi sodobnih informacijsko-komunikacijskih tehnologij ter omogočajo interaktivnost in spodbujajo vključevanje lokalnih ljubiteljskih interpretov kulturne dediščine.
4. Prenova starega vaškega jedra Borovnice v smislu zagotavljanja novih možnosti za kulturne dejavnosti v obnovljenih stavbah, povečanja privlačnosti kraja in ustreznega okolja za kulturno ustvarjanje in prireditve na prostem.

5. SMERNICE IN MNENJA NOSILCEV UREJANJA

Seznam nosilcev urejanja prostora, ki so bili zaproseni, da podajo smernice za pripravo OPPN

- DIREKCIJA RS ZA VODE Hajdrihova ul. 28 c 1000 LJUBLJANA smernice za področje rabe in upravljanja z vodami
- Zavod RS za varstvo narave OE Ljubljana Cankarjeva 10 1000 LJUBLJANA smernice za področje ohranjanja narave
- MINISTRSTVO ZA KULTURO Direktorat za kulturno dediščino Maistrova 10 1000 LJUBLJANA smernice za področje varstva kulturne dediščine
- Ministrstvo za infrastrukturo Direktorat za infrastrukturo Langusova ulica 4 1000 LJUBLJANA smernice za področje železniškega prometa
- MINISTRSTVO ZA OBRAMBO Uprava RS za zaščito in reševanje Vojkova 61 1000 LJUBLJANA smernice za področje zaščite in reševanja
- MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR Direktorat za okolje, Sektor za strateško presojo vplivov na okolje Dunajska c. 47 1000 LJUBLJANA odločba glede obveznosti izdelave CPVO
- Občina Borovnica Paplerjeva 22 1353 BOROVNICA smernice za področje občinskih cest
- JP Komunalno podjetje Vrhnika Pot na Tojnice 40 1360 VRHNIKA smernice za področje komunale
- Telekom Slovenije d.d. Regionalna enota TK Omrežje Zahod Stegne 19 1547 LJUBLJANA smernice za področje telekomunikacij
- Elektro Ljubljana d.d. DE Ljubljana okolica Slovenska cesta 58 1516 LJUBLJANA smernice za področje oskrbe z električno energijo